

Asia: VN/15915/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 18 b §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Keskuskauppakamari kiittää lausuntopyynnöstä ja esittää lausuntonaan kunnioittaen seuraavaa.

Tasevapautukseen ehdotettu muutos

Ehdotuksen mukaan tasevertailuun perustuvan poikkeuksen soveltamiseen vaikuttaisi jatkossa myös maksettujen korkojen määrä. Tasevapautusta ei sovellettaisi, jos konsernista merkittävän omistusosuuden omistaville tahoille maksettujen korkojen määrä on vähintään 10 prosenttia kaikista konsernin ulkopuolelle maksetuista koroista. Merkittävän osuuden omistavalla taholla tarkoitetaan tahoja, joka omistaa välittömästi tai välillisesti vähintään 10 prosenttia verovelvollisesta tai siihen etuyhteydessä olevasta tahosta. Merkityksellistä on 10 prosentin omistus pääomasta, äänioikeuksista tai oikeus saada vähintään 10 prosenttia voitosta. Omistusosuutta tai oikeutta laskettaessa velkojan oman omistuksen lisäksi huomioidaan velkojaan etuyhteydessä olevan tahon välillinen tai välitön omistus verovelvollisessa.

Keskuskauppakamari vastustaa ehdotusta ja katsoo, että se puuttuisi yritysten oikeuteen vähentää korkomenonsa huomattavasti esityksessä mainittua tavoitetta laajemmin. Muutos aiheuttaisi perusteetonta epävarmuutta kotimaisten konsernien korkomenojen vähennyskelpoisuuteen ja verokustannusten nousua tilanteissa, joissa ei ole miltään osin kysymys verotettavan tulon siirtämisestä Suomen verotusvallan ulkopuolelle. Huomattavaa on, että konsernin ulkopuolinen vähemmistöomistus ja konsernin ulkopuolelle maksettavat korot johtaisivat esitysluonnoksen perusteella tasevapautuksen menettämiseen myös konsernin sisäisten korkojen osalta, mitä lopputulosta ei ole esitysluonnoksessa lainkaan käsitelty.

Keskuskauppakamari on tunnistanut ainakin seuraavat esitysluonnoksen tavoitteita laajemmat ja ennakoimattomat soveltamistilanteet:

- Ehdotettu säännös olisi erittäin ongelmallinen sellaisissa kansasijoitustilanteissa, joissa ulkopuolinen rahoittaja antaisi merkittävän lainan investointia varten ja tekisi samalla vähemmistösjoituksen konserniyhtiöön. Jos nyt ehdotetut rajat, eli 10 prosenttia konsernituloslaskelman mukaisesta koron määrästä ja 10 prosenttia konserniyhtiön pääomasta täytyisivät, tasevapautuksen soveltamismahdollisuus poistuisi koko konsernista. Nyt ehdotettu sääntely vesittäisi tehokkaasti muun muassa DEBRA-direktiiviehdotuksessa lausuttua tavoitetta oman pääoman ehtoisen rahoituksen lisäämisestä, jos oman pääoman ehtoinen sijoitus vieraan pääoman ohella voisi johtaa ehdotetulla tavalla tasevapautuksen menettämiseen koko konsernissa. Ottaen erityisesti huomioon, että kansasijoittaja voi olla myös kotimainen taho, tasevapautuksen menettäminen olisi täysin ennakoimaton ja perusteeton lopputulos. Tällainen tilanne ei vastaisi missään määrin esitysluonnoksen tavoitetta rajoittaa tulonsiirtoa Suomen verotusvallan ulkopuolelle pääomasijoitus- ja muissa vastaavissa rakenteissa.
- Toinen esimerkki perusteettomasta tasevapautuksen menetyksestä olisi tilanne, jossa yksittäinen pankin konttori sijaitisi konsernin liiketilojen yhteydessä, ja kyseinen rahoituslaitos omistaisi vähintään 10 prosentin osuuden kiinteistösaakeyhtiöstä, joka konsolidoitaisiin konsernitilinpäätökseen. Jos konsernitilinpäätöksen mukaisista koroista vähintään 10 prosenttia maksettaisiin samalle rahoituslaitokselle, tasevapautus menetettäisiin koko konsernissa.
- Esitysluonnoksen mukaan myös velkarahoittajan välillinen omistus otettaisiin huomioon. Ehdotettujen säännösten perusteella näyttäisi mahdolliselta, että velkarahoittajana toimivan finanssikonsernin omistuksiin laskettaisiin myös finanssikonserniin kuuluvan rahastoyhtiön hallinnoimien sijoitusrahastojen osuus kohdeyhtiöstä, jos rahastoyhtiö käyttää rahastojen omistamiin osakkeisiin liittyvää äänioikeutta. Tasevapautuksen menettäminen rahastoyhtiön hallinnoiman rahaston omistuksiin liittyvän äänioikeuden vuoksi olisi perusteetonta ja ennakoimatonta.

Yrityksillä ei ole välttämättä mitään tietoa konserniyhtiöiden osakkeenomistajien ja konsernin velkarahoittajien keskinäisistä suhteista. Tiedonsaanti olisi erittäin haastavaa esimerkiksi syndikoitujen lainojen osalta. Lisäksi jos osakkeet ja velkainstrumentit liikkuvat markkinoilla, kohdeyhtiöllä ei luonnollisestikaan ole mahdollisuutta vaikuttaa niiden liikkeisiin, joten tasevapautus voisi poistua konserniyhtiöiden käytöstä täysin ennakoimattomasti.

Kuten esitysluonnoksessa on asianmukaisesti todettu, tasevapautus on koettu elinkeinoelämälle tarpeelliseksi. Siksi tasevapautuksen kiristämistä on arvioitava kriittisesti. Keskuskauppakamarin näkemyksen mukaan suuret konsernit pitävät tasevapautuksen säilyttämistä erittäin tärkeänä muun muassa seuraavien riskitilanteiden varalta:

- Suomessa toteutettaisiin suuria, merkittävää rahoitusta vaativia investointihankkeita.
- Korkotaso nousisi ja korkoleikkurin rajat tulisivat vastaan, vaikka rahoituksen tarve pysyisi sinänsä ennallaan.
- Yksittäisissä tytäryhtiöissä toteutettaisiin rakennemuutoksia, jotka vaikuttaisivat kyseisen tytäryhtiön rahoituksen tarpeeseen ja kannattavuuteen.
- Talouden laskusuhdanne heikentäisi kannattavuutta ja korkojen vähentämättä jäämisen myötä verokustannukset kasvaisivat, mikä heikentäisi yrityksen taloudellista tilannetta entuudestaan.

Suomalaisten konsernien näkökulmasta tasevapautus toimii siten puskurina talouden laskusuhdanteen, koronnousun ja isojen investointien varalle. Erityistä tarvetta tasevapautukselle on niissä tilanteissa, joissa useampi yllä mainituista skenaarioista toteutuu yhtä aikaa. Jos korot nousevat ja kannattavuus laskee, tappiollinenkin yritys voi nousta korkovähennysten epäämisen myötä veronmaksupositioon.

Keskuskauppakamarin 5.-7.9.2022 toteuttamassa kauppakamarikyselyssä yli puolet vastanneista 2 658 yrityksestä oli jonkin verran huolissaan korkojen noususta ja reilu 8 % yrityksistä hyvin huolissaan korkojen noususta. Korkojen noustessa korkoleikkurin rajat tulisivat vastaan yhä useammin, ja tarve tasevapautukselle korostuisi. Riski nousevien korkokustannusten vähentämättä jäämisestä nostaisi erityisesti suurten investointien kustannuksia ja siten vaikeuttaisi investointeja muun muassa vihreään siirtymään. Nykyisessä taloustilanteessa ja yritysten kustannuksen noustessa muutenkin nyt ehdotettu tasevapautuksen ehtojen kiristäminen olisi erityisen vahingollista investoinneille.

Vuoden 2022 alusta voimaan tulleiden korkovähennysrajoitusten vaikutuksia on tässä vaiheessa käytännössä mahdotonta arvioida, mikä on todettu myös esitysluonnoksessa. Esitysluonnoksessa on väitetty, että rahastorakenteissa voitaisiin nykyistä useammin tasevapautusta hyödyntämällä siirtää tuloa Suomen verotusvallan ulkopuolelle, mikä vaikuttaa ristiriitaiselta sen kanssa, että tasevapautuksen ehtoja kiristettiin 2022 nimenomaan rahastorakenteiden kohdalla. Keskuskauppakamari katsoo, että on perusteetonta esittää tasevapautuksen kiristystä, jos edellisten juuri voimaan tulleiden kiristysten vaikutuksia ei ole pystytty johdonmukaisesti arvioimaan.

Keskuskauppakamarin näkemyksen mukaan ehdotus tulee palauttaa jatkovalmisteluun esityksen tavoitteen uudelleenarvioimiseksi suhteessa vuoden 2022 muutoksiin sitten, kun se on mahdollista, ja mahdollisten toimenpiteiden suuntaamiseksi kohteeseensa siten, ettei korkojen vähennysoikeutta

perusteettomasti kiristetä ja pääomaintensiivisten investointien toteuttamista vaikeuteta. Erityistä huomiota jatkovalmistelussa tulee kiinnittää niihin vaikutuksiin, jotka kohdistuvat julkisesti noteerattuihin yhtiöihin ja tavanomaiseen finanssilaitoksen myöntämään rahoitukseen.

Julkisyhteisöjen tilaamat infrastruktuurihankkeet

Keskuskauppakamari kannattaa ehdotettua EVL 18 b §:n 7 momenttia, jossa säädettäisiin julkisyhteisön tilaamaa pitkän aikavälin julkista infrastruktuurihanketta toteuttavalle yhteisölle mahdollisuus vähentää muutoin vähennyskeltottomia nettokorkomenoja.

Kujanpää Emmiliina
Keskuskauppakamari